صدر مصیحی محمد توفیق عبدالحق

(۱۲)

Ḥıfẓī

Żurūb-ı emṣāL

LIBRARY
UNIVERSITY

PN
650
T8H
185

ضروب امثال

بوندن اقدم حفظی نام شاعر ماهرك ضروب امثالدن نظماً
جمع وترتیبنه موفّق اولدیغی رسالهٔ مطبوعه سی هر نقدر مفید ایسه ده
فقط السنهٔ ده استعمالی وجهله ترتیبنده دها زیاده لطافت
وباخصوص اطفاله کوره مطالعه سنده سهولت بولنه جغندن
ضروب مذکوره نك الفاظ مستهجنه ومعانئ غیر مستحسنهٔ ایله
مخلوط اولانلرندن صرف نظرله نصح وپندی حاوی وبین الظّرفا
مشهور وجاری بولنان الیوز طقسان قدر امثال بیمثال انتخاب
اولنوب حروف هجا اوزره بالترّتیب زیرینه مناسبا یکاوچ
لغز دخی علاوه اولنه رق طبع وتمثیل قلمنمشدر

الدن

حرف الالف

الدن كلن خيرى دريغ ايتمه
آزطمع چوق زيان كتورر

اومديغك طاشباش يارر
ايلك آنديغى طاش اوزاق دوشر

اويوريلانك قويروغنه باصمه
اوكمك حاجى دوه اوستنده يلان صوقر

آلمه مظلومك آهنى چيقار آهسته آهسته
انسانك آلاجه سى ايچنده در

اوفكه بالدن طاتليدر
اوفكه ايله قالقان زيان ايله اوتورر

آزويرن جاندن ويرر چوق ويرن مالدن
استيانك بريوزى قاره ويرميانك ايكى يوزى

آرايان مولاسينده بولور جزاسينه
اوكوزاولدى اورتاقلق ايرلدى

اوكسز چوجق كندى كوبكنى كندى كسر
آزييده برخدمتكارطوت

الله هركسك قلبنه كوره ويرر
انصاف دينك يارسيدر

آلتون كبى اولان آدمى باقرايتمه
اوزاقدن طاولك سسى خوش كلور

الك ايله قويمديغك شيئه طوقونمه
ادبسزدن عرضمكى صاتون آلمه

انسان طاشدن پك كلدن ناز كدر
انسان نسيياندن خالى دكلدر

آخشامك خيرندن صباحك شرى بللى
ايندى يك خيراورركوتديكك قورباغه دكمز

الياره سى اوكلوردى ياره سى اوكلز
ايكنه يى كندوكه صوقر چوالدوزى ايله

آتا لرصنعتی اولاده میراث قالور
اولوسوزی دکلیان اولویه قالور

ایکی کشی لقردی ایدرکن اوچنجی اولمه
اینجه اله یوب صیق طوقومه

ایل ایلدن اوستوندر عرشه چیقنجه یه دك
ال اوزادیلان یره آیاق اوزادلمز

ایل ایچون یانمه نار ه یاق چبوغك صفاکی اره
ایل یومروغنی یمیان کندینی قهرمان صانور

ایلك کچدیکی کیریدن بزده کچرز
ایلك آغزی طوربه دکلکه بوزه سن

اوکسزه آجر چوق امّا اتمك ویرر یوق
اتمکك بیوکی خمیرك چوغندن اولور

آش طاشنجه کچنجه یه بها اولمز
ایشدن آرتمز دیشدن آرتار

اوچان قوشدن امداد اومار
آغلیان چوجغه مه ویرمزلر

امرود آغاجندن اوزاق دوشمز
آجی بادنجانی قراغی چالمز

احتمالدر پادشاهم بلکه دریا طوتوشه

آج کزمکدن ایسه طوق اولمك اولاده
اوله نك مالیده برابر اولور

ایولکه کلمك اوله کلمش اوله کیدر
اصلا نمشك یغمردن پرواسی اولور

آچمه قطویی سویلدرسك کوتویی
آت آلان اسکداری کچدی

اسریك دوه نك چولی اکری کرك
آکسونلربنی برچوروك المایله

آغاج فدان ایکن اکلور	آلت ایشلرال اوکنور
اتمك چیکنیجه یوتلمز	ایپیله قیویه اینلمز
آچ ایله اجللی سویلیشور	آلچه جق اشکه کیم اولسه بنز
آلنم آچق یوزم پاك	آغزنده بقله اصلا نمز
آلاجق ایله ویره جك اودنمز	آیاغی صویه ایردی
اهل کیفه آچدرمه قطونك قپاغنی	ارنلرك صاغ وصولی اولمز
آتش ایله پموغك اویونی اولمز	اشك قوجامق ایله طوله باشی اولمز
آچ طاوق کندینی آرپه انبارنده کورر	اوراسنی ساقئ کلجهرنك برامی بیلور
اوق میدانده بخور یا قمغه بکزر	ایکی جامع اره سنده قالمش بینماز بکزر
انسان کاه اولور طاغی قالدیرر کاه اولور طروپی قالدیره مز	
آتش اولسه جرمك قدر یاقوسز	آغاجه چیقسه پاپوشی یرده قالمز
اوجوزاتك یحنسی طاتسز اولور	اوجوز سرکه بالدن طاتلیدر
اوکسزی دوکمشلرواى آرقم دیمش	الورمسك عقیده یی مسکی بهاسنه
ایکی جانبازبرابیده اوینامز	ایکی قارپوز بر قولتوغه صغمز
ایکی ال بر باش ایچوندر	آق آچه قره کون ایچوندر

مصرع

ایکی آت برقازیغه باغلنمز	آقرصو مردارطوتمز	ایواز قصاب هپ برحساب
ایلدن وفا زهردن شفا	اوچاملر باردا قاولدی	
آت صاحبنه کوره اشر	اولمش آت آرر نعلنی سوکمه	
ات قانلی کرك ایکیت جانلی	ات طرنقدن آیرلمز	
آناسنه باق قزینی آل	اغزکی خیره آچ	آکی اوغره لمصوغی قونشه سم
آما سیه نك باردا غی بری اولمز بری دخی	ارنلر حاضره قلمش دعایی	
امرودك صاپی وار اوزمك چوپی	اون چوالی کبی اوردقچه طوزور	
اوجنی بولده یاغه باله ویر	ال اوپمك ایله آغزا شمز	
ایولکه ایولك هرکشینك کاری	کملکه ایولك ارکشینك کاریدر	
ایولك ایله آت دکزه بالق بیلمز اتخالق بیلور	ایکی کشی دیندن چقنجه برکشی جاندن چیقار	
اوروم سنی بیلیان کلپ قیونه قورد کتورر	الك ایله ویرآیاغك ایله اره	
اجل کلدی جهانه باش آغریسی بهانه	امام اوندن آش اولو کوزندن یاش	
آره لرندن صوصمز	اوزم چوپسزاولمز	آکی بلوایتمه
ایکیت لقبیله آکلور	امانه قلیچ قالقمز	اوزمه لمعی
ایلی یمان بکمی یمان	الکدن کلنی کیرو براقمه	

ایکی

	ایکی صویرا تمك یرینی طوتار	آتش دوشدیکی یری یاقر
	ایپه اون سرمه	ایپلکی پازاره چیقدی
	اتمکنی طاشدن چیقارر	آرتق مال کوزچیقارمز
	آچ اسنرعاشق کرینور	ایوایش آلتی آیده چیقار
	اونسخه نك ازده صویمنی ایچ	ایلده عادت بزده بدعتمی
	ایکندیدن صکره دکان آچمغه بکزر	ایکنه ایله قیوقازمغه بکزر
	ایل ایله کلن دوکون بیرامدر	اوده کی پازارلق چارشویه اویمز
	اونمزی اله دك الکمزی آصدق	اوقمزی آتدق یایمزی آصدق
اذا جق آتنم طوغاسی	آت اولورمیدان قالور	ایکیت اولورشان قالور
	اسکی دوست دشمن اولمز	ایکی آرسلان برپوسته یاقشمز
	آچدرمه چوالك آغزینی	آستاری یوزندن بهالی
	آجی آجی یی دفع ایدر	آقه جق قان طمرده طورمز
	امانته خیانت اولمز	آدامق ایله مال توکنمز
	ایپ اوجی ویرمه	آلتی قوال اوستی ششخانه
اینانمه دوستکه صنما طولدور پوستکه	ایچ دیدیکر چشمه بی قوروت دیمدیلر یا	

آرقه سنده یمورطه کوفه سی یوق یا — آره مزدن قوه کدیمی کچدی
آتش قیش کونلنك میوه سیدر — ایکی چپلاق حمامده یراشور
اکری کمی طوغری سفر ویرر — انسان انسانه لازم اولور
ایریشور منزل مقصودینه آهسته کیدن — تیز رفتار اولانك پاینه دامیر طولاشور

ایلدن کلنه اوکون اولمزاوده وقتنده بولنمز

ایل ایلك آیینه کسیدر — آی آیدین حساب بللی
اسکی حمّام اسکی طاس — آی ایشغنده جویز سلکلمز
اجلسز قول اولمز — اجلنه صوصامش
ایلك پازار پازاردر — آغزکی پویرازه آچ
الك ترازوسی یوقدر — انسان احسان قولیدر
ایلجی یه ذوال یوقدر — انسان انسانك شیطانیدر
الله دیین محروم قالمز — آزچوغه تابعدر

اوغلن آلدی اویه کلنجه باز آلدی قوینه کلدی

اوّل زحمت چکن صکره راحت ایدر — ایولك بیلمین آدم آدم صایلمز

آلله قوندا شی قوندا شی یراتمش کیسه سنی آیرو یراتمش
آل قشاغی کیر آخوره یاره سی اولان قوجنور

آتشدن اشد در انتظار — اوّل دوشون صکره سویله

ایوسویلرایسه‌ك ایوایشدرسن	کوتوسویلرایسه‌ك کوتوایشدرسن
اکنجی یغموراستریوبلجی قوراق	آرقه‌سی محرابده‌در

اسکی یه رغبت اولیدی بات پازارینه نوریاغردی
اتمکدن قاشوق اولورامّا هریوغوردك حقّنه کوره دکل

حرف الباء

بیوك لقمه بیده بیوك سوزسویلمه	پشمش آشه صوغوق صوقاتمه
بوکونکی ایشکی فردایه براقمه	بوکونکی یمورطه یارنکی طاوقدن یکدر
برپاره ایچون یلدزه کمند آتار	برآغزدن چیقان بیك آغزه یایلور

بال بال دیمك ایله آغز طاتلیلنمز

بال طوتان پرمق یلار	بالق باشدن قوقار
برشیئك دیبنه طروا کمه	باشه کلن چکیلور

برمشتری ایچون دکان آچلمز	برقیوندن ایکی پوست چیقمز
برکوتونك یدی محله یه ضرری طوقنور	بورجلی اولمز بکزی صرار
پاره یی ویرن چلاردودکی	ببرجیدن صورقرلنجق ضرریخ
بوبرکید شکه احتمال عودتی یوق	بویله ایّام غمك بویله اولور نوروزی

مصرع

بوقدر قصور قاضی قرنده بولنور	پك قورجالمه سوليجه يي جبا نايدرسك
پنجشنبه نك كلشي چهارشنبه دن بللیدر	بيلورزسنك نه قماش اولديغكي
بيوك باشك بيوك اولورآغريسي	بيك نصيحتدن برمصيبت يكدر
بوسجاغه قارمي طيانور	بلكه آلتي اوستندن ايوچيقار
بوش لقردي قرنطيورمز	بخششآلك ديشنه باقلمز
بردالدهٔ طورمز	پرنجي صوكوتورمز
برچيچك ايله يازاولمز	بربولتله قيشاولمز
باب توكلدن آيرلمه	باب رضادن بولون
بيلنورقدرعباموسم باران اولسه	برعبام وارآتارم نرده اولسه يتارم
بزدكرمنك اوننده دكلزاوننده يز	بن ديرم بيرام هفته سي اودير منقل تحته سي
بوبرقويرقلي يلدزدرهرزمان طوغمز	بريارييقلمينجه بريارياپلمز
پلاوي يين قاشغني يانده طاشلي	بري يربري باقرقيامت آندن قوپار
بلبلي آلتون قفسه قويمشلرينه آه وطنم دير	برآچه ايله طقوزحمام قبه سي يابلمز
بكمين قزيني ويرمسون	باليقزي دها طاتلي
بولدك بال آلاجق چيچكي	برپره ايچون يورغان ياقر

بيوق

(بلبلك چوك ديلي ديلي)

پموق ایپلکیله باغلدیلر	برموم الده دردکه یان
بکا مثل وقیور	پك اینجمله قوپارسن
بول بول بیین بل بل باقر	پاپوش بولورسه بیرام ایدر
باغبان برکل ایچون بیك خاره خدمتکار اولور	برقاشق ایله طقوز آبدال کچنور
بورجك یوغیسه کفیل اولایشك یوغیسه وصی اولر	
بورج ویرمك ایله یول یورومك ایله توکنور	
براوده ایکی خروس اولنجه صباح کج اولور	برکونلك رزقایچون ایکی کون چبالمه لی
بوقلمون کبی رنکدن رنکه کیرر	بوزاوستنه یازویازمغه بکزر
یواویونده صقالی بتدی	برطاشایله ایکی قوش اورلمز
بیوکی دولك کوچکده عبرت السون	یردن بره کلن دولنده خیریوقدر
برشیئك اوکنه باقمه صوکنه باقر	باشه یازیلان کلسور

حرف التاء

تکیه یی بکلین ایچر شوربایی	تنجره یووارلندی قپاغنی بولدی
تره جی یه تره صاتملز	ترکك عقلی صکره دن کلور
تیمورطوندہ دوکلسور	تلك کورکله مهتابه چیقار

مصرع

تنبله ایش بیورکه سکا نصیحت ویرسوم	تیمار سپاهیسی زوکر تلنیجه اسکی دفتری یوقلر
تا زینك طوپال اولدیغی طوشانك قولاغنه دکمش	

حرف الثّاء

ثبوت بولمیان سوز حقّنده آغز آچمه	ثوابدن قاچمه کناهه کیرمیه سن
ثابت قدم اول هر کاردہ	

حرف الجیم

جامع بیقلمش امّا محراب یرنده	جامع طورر کن مسجدده نماز قلنمز
چوجق ایله یوله کتمه یوکك دوشرسه کولر	چوجق بیورد لی اوصلانور
چالمه قپویی چلادلر قپوکی	چوق نازعاشق اوصاندرر
چوروك بنا تمل طوتمز	چوقلغه طروصا چلمز
جنس جنسه میل ایدر	چالمدن اوینار
جن ایله شیطان بردکلدر	جن طوتانه برنسخه یتر
جان ویرمیجه جانان اله کیرمز	چیوبسز تخته یی روزکار آلور
چشم انصاف کبی کامله میزان اولمز	کشتی نقصانسز بیلمك کبی عرفان اولمز
جفایی چکمین عاشق صفا نك قدرینی بیلمز	

چوق قارشدرمه چپان اوغلی چیقار	جمله یه مخالفت قوّهٔ خطا دندر
چیك یمدمکه قونم اغزیسون	چوپر قازیا نمسون
جزای عملکدر چك	چاکنه اوت طیقه دیلر
جومردایله ناکسك خرجی بردر	چیقمدق جاندن امید کسلمز
چرکابه طاشآتمه	چوجقدن آل خبری
جان بوغازدن کلور	جان جانه باش باشه
چیوی چیوی یی سوکر	جان جانك یولداشیدر
چوبان ارمغانی چام ساقزی	چوق بیلن چوق یاکلور
جمله نك مقصودی برامّا روایت مختلف	مصرع
جامع نقدربیوك اولسه امام بیلدیکنی اوقور	چوق پاشایان بیلمز چوق کزن بیلور

حرف الحاء

حیله ایله ایش کورن محنت ایله جان ویرر	حق سوزه مجنون دخی راضی اولور
حق دیینجه آقصولر طورر	حاجی مکّه ده درویش تکیه ده یاقشور
حق سوز آجی اولور	حراوردی خرمن صاوردی
حاضر بیمکه طاغلر طیانمز	حلال مال ضایع اولمز

حبّه یی قبّه ایتمه	حمامه کیرن ترلر
مصرع حسد قلب علو لطفله زائل اولمز	حیله کارك کوزی یاشلی اولور
حلبا وراده ایسه آرشون بوراده یاتار	حاضر مزارك اولوسی
حاکمسز حکیمسز بلده ده طورمق جائز دکلدر ❊ حکم خالیکدر	

❊ حرف الخاء ❊

خمیرا یشنه قارشمه	خیار آلچه سیله النامز کباب اولوصوندی
خصمك قرنجه ایسه ده کندینی مردانه طوتار	خصم خصمه مولود اوقومز
خسته یه شوربا صورولورمی	خام امرود کبی بوغازمه طقلمه
خرمن صوکی درویشلر کدر	خوی جانك اثنده در
خرسزك چوغالمسی صوباشنك اهالندر	خرسز اودن اولورایسه بولنمسی مشکل اولور
مصرع خانه آلمه کندوکه همسایه آل	خائن آدم قورقاق اولور

❊ حرف الدّال ❊

دردینی صقلین درمان بوله مز	دوکش آره سنده یومروق آرانمز
دوست ایله یی ایچ آلش ویرش ایتمه	دوستلق قطارایله آلش ویرش مشقت ایله

ره یی یاردن اوچوران برطوتام اوتدی	دوه دن بیوك فیل وار
کزی کچرده چابده یوغلور	دکزی یاقه مزایسه مده جوزلدیره یا
وکون اوینی بیلمز چناق چوملك طاشلو	دکزه دوشن بیلانه صاریلور
وست آغلدردشمن کولدورر	دباغ بکندیکی دری یی یردن یره اورر

دکزده بالق یازه رلق اولمز	دلی بال قباغندن اولمز
دشمنه فرصت ویرمه	دیلك کمکی یوقدر
دلی یه هرکون بیرامدر	دشمنی زبون ایدن مدارادر
دانشان طاغی آشمش	دانشمیان یولی شاشمش
دلی یه طاش آکمه	دوشدیکك یردن قالق
دیبسز کیله بوش انبار	دواسز درد اولمز

ون جن اولوبده بوکون آدم چاریه	دوه جی ایله کورشن قپوسنی بیوك آچر

دمیاطه کیدرکن اوده کی بولغوردن اولدق
دنیا بر یاغلی قویرقدر بیله عشق اولسون

دلنجی یه برخیاویرمشلراکری دیوبکنمش	دلنجی براولسه شکر ایله بسلنور
دلنجك یوزی قاره طوربه سی طولو	دستی یی قرنده برصوبی کتورندن

دعوة اجابت لازمدر | دنیا قزغان بن کچمه
دلکنك طولاشوب کله جکی کوربکی دکانیدر | دلکی دلکیلکنی آکلاتنجه یه دك پوستالدیرکیدر

درزی یه کوچ ایکنه م باشمده | درزی کندی سوکوکنی دیکه مز
درت اوجنی قوی ویردی | دوشدك ایسه طیراغه صارل

درویشك فکری نه ایسه ذکریده اودر
دعواجك قاضی اولورایسه یاردمجك الله اولسون

حرف الذّال

ذوقی خمارینه دکمز | ذلیل اولورطمعکارآدم

حرف الرّآء

رقیب اولسونده نه یوزدن اولورایسه اولسون | رافده شکرواراماسنك آغزنه کوره دکل
روزکارك اوکنه دوشیاکلور | رغبت کوزل ایله زنکنه در

حرف الزّآء

زمان سکا اویمزایسه سن زمانه اوی | زیتون یاغی کبی اوسته چیقار
زروه تأویل کوتورمز | زوره طاغلرطیانمز
زورا ویونی بوزار | زورایله کوزللك اولمز

زنکنك

نکث کوکلی اولنجه یه دك فقرانك جاچیقار	زوکرندن صاقن کچ زنکنه طوقن کچ
زنکین عربه سنی طاغدن آشورر زوکرتاوه ده یولنی شاشورر	

حرف السین

سوریدن آیریلان قیونی قوردقپار	سویلیندن دکلین عارف کرك
سوروب کیت دیمامشلر کورده کچ	سن کیدرکن بن کلیورایدم
سرچه دن قورقان طرواکمز	سرویرر سرویرمز
سکوتك موسیقی یرینه کچر	سیل کیدر قوم قالور
سن قزان سن یی	سپتده پموق یوق
سویلینه باقمه سویلدنه باق	سوزبرالله بر
سلامت انسان حفظ لسان ایلدر	سویلدیکی لقردی برانجیر چکردکنی طولدرر
سنك یکمزجی یه طانور	سنك کوچکدر امّا معده بولاندرر
سرمایه یی کدی یه یوکلندی	سورتاده پیشروا ولمز
سوزآیاغه دوشدی	

حرف الشین

شریعتك کسدیکی پرمق آجیمز	شجاعت قیافت ایله دکلدر

شاپ ایله شکر بر دکلدر	شیشه یی طشندن یلار
شیطان قولاغنه قورشون	شیطان عذابده کرك

شیق شیق ایدن ناچه درایش تورن آچقه در

حرف الصاد

صادق دوست اقربادن یکدر	صوبي باردافده کمی یی دیوارده ستیر ایتملیدر
صاحبسز تخته یی یل آلمز ایسه سیل آلور	صبرایله قورق حلوا ایله ولور
صوك پشمانلق فائده ویرمز	صاغرایچون ایکی کره قامت اولمز
صقالکی دکمنده می آغرتدك	صاقتلان کوزه چوپ دوشر
صوبي چکلمش دکمنه دوندی	صمان آلتندن صو یورودر
صاحبی راضی اولور دلال راضی اولمز	صباحکی یمیه جککی یوکوندن دوشمه
صوفی صوغان یمیز بولسه قبوغنی قومز	صوبي کورمدن پچالرکی صوامه

صباح اوله خیری کله	صبرایدن قولنی مولاسور
صوکوچکك سوز بیوکندر	صوبولانمیجه طورلمز
صواویوردشمن اویومز	صوبینه پرنج صالنمز
صوره صوره کعبه بولنور	صاغرایشتمز یاقشدرر

صکره

صکره یه قلان طوکا قالور	صورته باقمه سیرته باق
صاقله صمانی کلور زمانی	صبرك صوکی سلامتدر

صدقه ویره نك عمری اوزون اولور

حرف الضّاد

ضرورتده یتیم جائزدر ❊ ضایع اولمز میری مالیدر ❊ ضایع اولمز ایولك

حرف الطّاء

طائلی سوز یلانی دلکندن چیقار	طقوز ابدال برقاشق ایله یکنور
طقوز آیك چهارشنبه سی برآره یه کلدی	طاغده کی کلور باغده کنی قووار
طوغری سویلیانی طقوز کویدن قوارلر	طبلکار باشنده کنی صتار
طمعکار وارایکن طولاندیریجی آچ قالمز	طاش آتوپن قولونمی یورولدی
طوشان طاغه کوسمش طاغك خبری اولماز	طقوز اوکسز ایله برمغاره ده می قالدك
طوپال اشك ایله کاربانه قارشمه	طاغ طاغه قاوشمز انسان انسانه قاوشور

طاغ یورومز ایسه عاشق یورر	طاغ طوشانسز اولمز
طوشانه قاچ تازی یه طوت	طقوز کورك برد کنکی

طامدن دوشن حالدن بیلور

طوق آجك حالندن بيلمز	طوق آغزله سی کوجدر
طاشی صيقسه صوينی چيقار	طاشی کدکنه قويدی
طملايه طملايه کولاولور	طمعکارك کوزينی طپراق طيورر
طاشدن اتمکنی چيقارر	طاش پرنده آغزدر
طورپك صقندن سيرکيدر	طاشمه صوايله دکرمن نقد دونر

طوغرينك يارديمجسی اللّهدر

طاريرده يمك يمکدن ايسه بول يرده طياق يمسی يکدر	
طاغ طاغ اوستنه اولورامّا آوآوا اوستنه اولمز	

حرف الظّاء

ظهوراته تابع اولمق	ظاهره حکم اولنور

حرف العين

عارف اولانه يتر برکل قوقلمق	عقلسز باشك زحمتنی آياق چکر
عقلدن خارج ايش طوتمه	عالمراغيارديمن خالی دکلدر
عجله ايشه شيطان قارشور	عاريت آته بنان تيزاينر
عقله کلمين باشه کلور	عقل ياشده دکل باشده در

عربه قیرلنجه یول کوسترن چوق اولور	عجم قلبی کبی ایکی طرفدن چلار
عذری قباحتندن بیوك	عباد تدن مخفی قباحتدن
عباس یولجیدر	علم صاحبنی عزیز ایلر
عاشقه بغداد اوزاق دکلدر	عاشقه نشاندر دوشه برهاندر
عارفه براشارت یکدر	
عارسزندن عارلنور چولده کیر صالنور	عقللو دشمن عقلسز دوستدن یکدر
عرفه کونی یلان سویلیانك بیرام کونی یوزی قاره چیقار	
عاشق کندینی کورصانور درت طرفنی دیوار صانور	
❋ حرف الغین ❋	
غریب قوشك یواسنی الله یابار	غریب ایکیتك دیلی قصه بوینی کری اولور
غریبده اوکونمك حامده ترکی سویلیکه بکزر	غوغا بزم یورغانك اوزرینه ایمش
غوغاده قلیچ اودنج ویرلمز	غضب کلنجه عقل کیدر
غریبك دوستی اولمز ❋ غیرت ایماندندر ❋ غائبه حکم اولنمز	
❋ حرف الفاء ❋	
فلکك کرم وسردینی کورمش	فلك بویا کیمنه قاون بیدرر کیمنه کلك

فلكك چنبرندن يكمش	فقرالق آتشدن كوملكدر
فول يوق يمورطه يوق	فرصت يوقسز لغيدر
فرصتى فوت ايتمه	فرقنك صوكى وصلتدر

حرف القاف

قازكلن يردن طاوق اسركنمز	قونشونك طاوغى قونشويه قازكورينور
قنغى طاش قتى ايسه باشكى اكا اور	قنغى كون وار كه آخشام اولمدى
قپودن قوسك باجه دن دوشرمى	قازمه قيويى كندك دوشرسن
قرمانك قيونى صكره چيقار اويونى	قوديسونلر شاهك بوطاغدن باغى وار
قورينك ياننده ياشده يانار	قارده كزده ايزكى بللوايتمه

قپوآلله قپوسيدر	قرنجه قرارنجه
قلبدن قلبه يول واردر	قولسزكيرن حقسز چيقار
قرنى طوق كوزى آچ	قرديغنك جويزبيكى كچدى
قيلدن نم قپار	قازى قوزآكلار
قيلى قرق يارار	قازآلاجق طمرى بيلور
قلعه ايچندن فتح اولور	قاره خبر تيز ايرشور

قول قصور سزاولمز	قیریلان قاپ یرینی طوتمز
قرانلقده کوز قرپدیغکی کیم بیلور	قرق عربك عقلی برانجیر چکردکنی طوتدرمز
قرنجه نك قنادلنمسی زوالنه اشارتدر	قورد قوجاینجه کوپك مسخره سی اولور
قیونك بولنمدیغی یرده یکی یه عبدالرحمن چلبی دیرلر	قاشغی هرکسن پاپارامامق اورته یرینه کتورمز

قرق بیلك باشنده برخرسز لغه چیقدقدی آخشامدن طوغدی
قورقولی رؤیا کورمکدن ایسه اویانق یاتمسی خیرلودر
قوزغونه کوزل کیمسه دیمشلر بنم یاورولرمدر دیمش
قزی کندی هواسنه براقسه لربوریزن باشی یه وارر

قارتاله براوق طوقمش ینه کندیکنه سندن	قومه مخنثی جسور ایدرسن
قناعت توکنمز خزینه در	قسمتمزده وارایسه قاشغمزده چیقار
قیماغی بیین مانده یی جیینده طاشور	قبول اولنمیه جق دعایه کمسه آمین دیمز

حرف الکاف

کل دیکنسز سنبل شکنسز اولمز	کلنی استیان دیکنینیه استر
کرمسز کبارمك فقرادن فرقی نه	کیرمزدن اول چیقاجغکی دوشون
کیرمزدن اول چیقاجغکی دوشون	کشی حالنی بلیسه خوش دکلمی

مصرع

كيمنك دوه سى كيمنك دعاسى	كوكندكمز طاغلره قاريا غدى
كشى طوغديغى يرده دكلدر طوبديغى يرده در	كوزدن ايراق اولان كوكلدن ايراق اولور
كوكل كيمى سورايسه كوزلا ودر	كشى سوديكنك يه مدحنده يه زمّنده
كيمسه نك كوتولكى كيمسه يه بولاشمز	كوتو كليمجه ايونك قدرى بيلنمز
كوسردكلين طاوله قولاق ويرمز	كوتو سوزكم آچه صاحبنه كدر
كسه مديكك الى اوبده باشنه قوى	كشينك آدى چيقمقدن ايسه جانى چيقمسى يكدر
كل اولور صرمه صاچلى اولور	كورا اولور بادام كوزلى اولور
كل دينيلان يره كلمكه عار ايلمه	كلمه دينيلان يره كيدوبده يرينجه ار ايلمه
كوپكى اولدورنه سورودرلر	كوپكى آك چوماغنى يانكه قوى
كدى اوزانه مديغى جكرم مردار در	كدى بولنميان يرده فاره چوق اولور
كوزكورميجه كوكل قاتلشور	كشى دوشديكى يردن قالقار

كون طوغمدن نه لر طوغر	كشى رفيقندن آزار
كولمه قونشوكه كلور باشكه	كشى ايتديكنى بولور
كوزدن سورمه يى چلار	كوركورمز امّا سزر
كوزه يساغ اولمز	كمانكش سرى كبيدر

کسکین قیلیچ قنی کسمز	کسکین سرکه قاپنه ضرر
کلك قدرینی بلبل بیلور	کرمك آرپه ترلاسی کبی یاندی
کاه اولور عاشق شیدایه دوشر استغنا	کیمك عربه سنه بنزایسه آنك ترکسنی جاغرر
کیچه سنی صودن چیقاردی	کورینان کوی قولاوزاستمز

مصرع

کندی کوزنده کی دیکنی کورمزده عالمك کوزنده کی چوپی کورر
کنارك دلبری هرنقدرنازك اولسه نازنین اوله مز

کنارینه باق بزینی آل	کوکل نه نك آشنی استر
کندی دوشن آغلمز	کوز کورر کوکل استر
کل باشه چمشیر طراق	کلدی کچدی قزلجق
کمسه نك آهی کمسه یه قالمز	کوزمزی آچالم یوخسه آچرلر
کمسنی قورتارا زقیوداندر	کشینك رفیقنه نظر ایتملی
کیمی کیری بوله مز کیمسه	کیمی صو بوله مز ایچمکه
کیمی یاغندن بییه مز کیمی یوانندن	
کستانه قبوغندن چیقمش قیوغنی کماش	کوره لم آینه دوران نصورت کوسترر

مصرع

حرف اللام

لقمه قرن طیورمز خاطر خوشلغیدر | لقردی ایله پینیر کمسی یورومز

لقردکی بیلده سویله | لقردی لقردی پی آچر
لقردی طوربه یه صغمز | لقردی قارشو لقلی اولور

لیلکك عمری لق لق ایله کچر

حرف المیم

مجلسده دیلکی سفرده الکی قصه طوت | میوه سنی بیده آغاجنی صورمه

محبّت شرکت قبول ایتمز | مزراق چواله صغمز
مشورت سنت شریفدر | مهر کیمده ایسه سلیمان اودر
مال جانك یونغه سیدر | موم دیبنه ایشق ویرمز

منارہ یی چلان قلفنی حاضرلر | میخانه جیدن شاهد استمشلر ترشیبی یوکسکدر

مرکبك قویروغنی غلبه لك یرده کسنجه کیمی اوزون درکیمی قصه

محنتی کندویه ذوق ایتمه درعالمده هنر | منقل کناری قیش کونلك لاله زاریدر

مصرع

مایمونی فرونه آتمشلر یاورو سنی آیاغنك آلتنه آلمش

حرف النون

نادان ایله یی ایچده صحبت ایتمه | نه شامك شکری نه عریك یوزی

نره ده صیوندك ایسه اوراده کیك	نره یه وارسك اوقه در تیوزدرهدر
نادان الندن صو ایچه آب حیات ولسه	نه ویرایسه الك ایله اوکیدرسك ایله
نفسکه الویرایسه بوریزن باشی اوزه	تعلیمی کسری کبی کندوکه یونمه

نه شیش یانسون نه کباب	نه صقاله منّت نه بیغه
نه بیت الخراب نه بیت المعمور	نه اکرایسه ك آنی بیچرسن
ناچاره تشکر درچاره	نبضنه کوره شربت ویرر
نره ده حرکت اوراده برکت	نیت خیر عاقبت خیر

نظافت ایمانندندر
نادان ایله صحبت ایتمکدن ایسه عرفان ایله طاش طاشمق یکدر

❁ حرف الواو ❁

مصرع

ویره سیه شراب ایچن ایکی کره سرخوش اولور	ورق مهر و وفایی کیم اوقور کیم دکلر
ویرکوالله ویرکوسیدر	واراوی کرم اوی
وارلغه طارلق اولمز	وارینی ویرن اوتانمز
ویرن ال درد کورمز	واردیغی عینتاب بیدیکی کیمز
وارشنه کلشم ترحنه که بولغور آشم	

هر بو عسرك بر يسرى وار در | هر شيئك جهلندن علمى يكدر
هر قيون كندى بجاغندن آصلور | هر برآزك برچو قلغى اولور
هر ايشك عاقبتى عاقله درپيش كرك | هر كسك كوكلنده برآرسلان ياتور
هر كوردى يك صقالى يه بابا ظن ايتمه | هر باشك بردرده وار در كر منجنكده صو
هنر مقبولدر آما معتبر حسن ادبدر | هنر سز آدم ميوه سز آغاجه بكزر

هر كس كندو لايقنى سويلر | هم قاچر هم طاول چلار
هر شى ضدّى ايله منكشفدر | هنر صاحبنى عزيز ايلر

هر شى بتديكن لكن اورتسى قالدى | هر كسه يارا اول كيمسه يه بارا ولمه

هر يوقشك برانيشى وهر كديشك بركلشى واردر
هر كمالك برزوالى واردر

حرف الياء

ياقديغك چراغى سيوندرمه | يتمش ايكى دره دن صوكتورمه
يرتجى قوشك عمرى آزاولور | ياوز خرسزاوصاحبنى باصدر
يلانجنك اوى يانمش كمسه اينانمش | يارى نيليم بعد خراب البصره
يووارلنان طاشى يوصون طوتمز | يغمورا ولسه كمسه نك ترلاسنه ياغمز

يرى باقى

يره باقر يورك ياقر	يانغنه كورك ايله كيدر
بيل خرمنسز اولمز	يوكنى طوتدى
يرك قولاغى واردر	يوبلى يولنده كرك
يان قباغى كبى يانمه طاقلمه	يلدزمز بارشمدى
يرتيمور كوك باقر	يريارلدى يره كچدى
يمورطه يه قولب طاقر	يوروك آت يمنى آرتدرر
ياپى طاشى يايپدن قالمز	يارييقندى يسنه اوغرادى
يمورطه ده قيل تمز	يبلان يبين حكيم بوله مز

ياش قوجارامامكوكل قوجامز	يواش آتك تيمه سى سردا ولور
يوقلدق چقماق طاشى چيقدى	يورغانكه كوره اوزات آياغكى
يغموردن قاچرايكن طولويه طوتلدى	يرينى بيلمين سنه ده برقات اوربه زيادتى اسكدر
ياكلش حساب بغداددن دونر	يوكنى بولده باجنى صكره استه

لغز

اولندرا انسانه دائم يارا ولان	كاه محقى كاهيچه دركارا ولان
باعث رحمت درآنجق امتّه	داخل ايلرآدمى اول جنّته

دائما عزلتنشینك کاریدر
رنکی چوقدر اکثریسی صاریدر

شیخ کذا به هله بردام اولور
ساده دللرواروب آکارام اولور

برمبارك کون کاورسه زاهدا
هرکسك یانده اولور رونما

کعبهٔ علیا دهٔ یك اعلاسی وار
بنده وارامّا آنك ادناسی وار

بربرینهٔ متّصلدرخانه سی
برخفیجه یرده اولدی لانه سی

مسجده وقف ایله آنی سن همان
یادایدن لرا سمکی خلق جهان

واجدا اولسه سزادربی ریا
بولغزوردزبانم دائما

لغز

دوجهانده آدمی شادوذلیل
ایلین اول ایکی شیدربی دلیل

کیمسی بولورآنکله عزّوجاه
کیمسی ذلّت ایله اولورتباه

کندی رأیندهٔ دکلدرمستقل
ایکسیده بربرندن منفصل

بریسی ولمزسهٔ انساندهٔ اکر
آخره محتاج اولورزحمت چکر

آنی دیده ك کبی صاقی هرزمان
خاروسوزن یاره سندن سن همان

بنك وبدصایمزهله بی هوشدر
هیچ نصیحت دکلمزبی کوشدر

صاحبی اکا نظارت ایتملی
دائما یولده دلالت ایتملی

حبس ایدرلر طاربریرده مدام | هیچ صفاسن ایلمزلر التزام
بولغزده باص آیاغن واجدا | همتت ایتسون بولسون اصحابنها

لغز

ندراول یارصفا بخش درون | ذوقنه عالمی یتمش مفتون
ندراول دافع افکاروالم | اولنوراکا رعایت هردم
کیفنه کیف قاتارانسانك | آنی آل ذوقنه باق دنیانك
یوقدراعلاسنه هیچ بردیه جك | قاپیلوررنکنه هرکس کوریجك
هله هرخانه ده آندن بولنور | خلقه آنك ایله اکرام اولنور
نیچه بیکسلره اولمش همدم | دل مجروحه دهٔ عینی مرهم
یکمسهٔ منع ایلمامش بریرده | طوقنورسه دخی بعضدردده
آلشان آدم آنی برساعت | اله آلمزسه قالورسی طاقت

واجدا کیفنه کیمزمی بنم
ایتسه حل بولغزی سیمتنم

اولدی اسلوب بهین اوزره بونسخه تکمیل | کسب ایدرنیچه فوائداوقودقچه اطفال
عاجزانه بودراخطارونیازم واجد | ستراید سهووخطاسن کورزابرایکمال

بلطفه تعالى

اشبو ضروب امثال

رسالهسنك طبعى باصمه جى

عاشر افندينك مطبعه سنده بيك

ايكيوز يتمش ش سنه سى جمادى

الاولى ايسى اواخرنده ختم

پذير اولمشدر